

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 43000-2022 /

Onderwerp: Uittreden Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat, voormalig gemeente Landerd

2022 / 0	
Auteur	: Hiltja Hoff
Domein/tea m	: Ruimte / Groene Leefomgeving
E-mail	: Hiltja.Hoff@gemeentemaashorst.nl
Port.	: J.P.A. van den Heuvel

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Uittreden Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat (grondgebied Landerd)

Voorstel

1. Uit de Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss te treden.
2. Het gebruik van Duurzaamheidsplein Oss door inwoners uit Reek, Schaijk en Zeeland per 1 januari 2024 te beëindigen.
3. Voor 2024 een bedrag van €263.000 beschikbaar te stellen voor uittreding Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss.
4. Deze incidentele uitgave 2024 te dekken door te beschikken over de Algemene Reserve.
5. De 32^e begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding

Ambities

In het Bestuursakkoord 2022-2026 Samen bouwen we Maashorst staat dat gemeente Maashorst haar afvalinzameling voor al haar inwoners wil uniformeren, naar een circulaire economie streeft en daarvoor onder andere haar wil afvalbeleid harmoniseren en de dienstverlening naar de inwoners hoog in het vaandel staat. Op de raadsinformatieavond 29 september jl., is een duurzame inzameling ook aan de orde geweest.

Huidige situatie

Voor het wegbrengen van hun grof afval naar een milieustraat moeten inwoners uit Reek, Schaijk en Zeeland momenteel naar het Duurzaamheidsplein in Oss en inwoners uit Odiliapeel, Uden en Volkel naar de milieustraat in Uden. Per voormalig grondgebied is het contractueel anders geregeld:

- De voormalige gemeente Landerd is een Gemeenschappelijke regeling (GR) met gemeente Oss aangegaan zodat inwoners uit voormalig Landerd hun grof afval kwijt kunnen en gemeente Oss het verwerken van de afvalstromen regelt. De GR is voor onbepaalde tijd afgesloten.
- De voormalige gemeente Uden heeft in eigendom een milieustraat en besteedt het beheer van de milieustraat en het verwerken van de afvalstromen middels aanbestedingen uit aan een private partij. Dit contract loopt op 1 november 2023 af.

De Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling komt in een afzonderlijk advies aan de orde, omdat voor deze GR een andere bevoegdheid voor college en raad geldt en daarmee een ander besluitvormingsproces.

Afstemming met gemeente Oss

In september 2021 heeft voormalige gemeente Landerd bestuurlijk aangegeven de afvalinzameling en milieustraat via gemeente Oss twee jaar te verlengen om de inzameling te waarborgen. In maart 2022 heeft de gemeente Maashorst ambtelijk contact opgenomen met de gemeente Oss om de status van de gemaakte afspraken door de voorgangers te bespreken en af te tasten hoe Oss ten opzichte van de herindeling en de GR-en staat. In mei heeft dit gesprek plaats kunnen vinden. Hierin heeft de gemeente Oss het inzamelen van groente, fruit en tuinafval (GFT), restafval en verpakkingen van plastic, blik en drinkkarton (PBD) bij de inwoners uit Reek, Schaijk en Zeeland in 2022 en 2023 nogmaals bevestigd.

In juli 2022 heeft de eerste ambtelijke verkenning omtrent uittreden plaatsgevonden. In dit gesprek heeft Maashorst de intentie uitgesproken om uit te treden zodat de afvalinzameling in 2024 geharmoniseerd kan worden voor het hele grondgebied. Gemeente Oss wil de samenwerking waarin de GR voorziet voortzetten maar respecteert de uittredingskeuzes die door Maashorst worden gemaakt en wacht de formele besluitvorming daarover af. Oss wil voor Maashorst globaal in beeld brengen wat de financiële consequenties zijn om uit te treden. In september en oktober zijn financiële voorstellen, berekeningen en onderbouwingen uitgewisseld.

Het voorstel van Maashorst was om de inwoners uit Schaijk tot en met 2025 gebruik te laten maken van Duurzaamheidsplein in Oss en de inwoners uit Reek en Zeeland tot en met 2023. De in de GR genoemde afbouwregeling zou dan per 2024 cq 2026 plaats vinden. Hierdoor kon Maashorst de inwoners uit Schaijk nog iets langere tijd de dienstverlening naar Duurzaamheidsplein in Oss bieden en als nieuwe gemeente wel een start maken met het harmoniseren voor Odiliapeel, Uden, Reek, Volkel en Zeeland betreffende de milieustraat. Het voorstel is 22 november door de besturen van Oss en met elkaar besproken. Een dag later heeft Oss aangegeven niet akkoord te gaan met dit voorstel. Maashorst is daardoor genoodzaakt om ook de inwoners uit Schaijk al na 2023 aan te laten sluiten bij milieustraat in Uden.

Het oorspronkelijk voorstel vanuit Maashorst is dan ook gewijzigd.

Wat is nodig?

- Volgens de wet Gemeenschappelijke regelingen, is het aan de raad om te besluiten uit de GR-milieustraat Oss te willen treden.
- Om gebruik te kunnen maken van de wet Arhi (Wet Algemene regels herindeling) inzake kunnen afwijken van uittredingsbepalingen in de GR dient vóór 31 december 2022

overeenstemming met Oss te zijn over de voorwaarden van uittreden en door raad besluit genomen te zijn.

Beoogd effect

Eén milieustraat voor de gehele gemeente Maashorst.

Argumenten

- 1.1 *Harmoniseren afvalbeleid en duidelijkheid voor alle inwoners in de gehele gemeente.*

Gemeente Maashorst heeft op haar grondgebied een eigen milieustraat. Het voortzetten van de GR betekent een opsplitsing tussen de inwoners van Maashorst: de inwoners van Reek, Schaijk en Zeeland moeten met hun grof afval naar een milieustraat buiten de gemeente Maashorst gaan (duurzaamheidsplein Oss) en de inwoners uit Odiliapeel, Uden en Volkel gaan naar de milieustraat binnen de gemeente Maashorst (milieustraat Maashorst).

Dit onderscheid leidt nu al tot onduidelijkheid en soms ongenoegen bij inwoners vanwege verschil in afstand en tarieven.
- 1.2 *De aanpak milieustraat beïnvloedt afvalscheidingsgedrag.*

Er zit een nauwe relatie tussen de afvalinzameling thuis, afvalscheidingsgedrag en milieustraat. Het is daarom belangrijk dat de gemeente Maashorst zelf haar beleid op de milieustraat kan maken (tarieven, acties, stortbon, afvalscheiding, personeel, etc) en kan afstemmen op de afvalinzameling in haar gemeente. Met een milieustraat op eigen grondgebied, kan de gemeente Maashorst zo optimaal mogelijk haar eigen keuzes maken.
- 1.3 *Uittreden vereist besluit van uw raad.*

Volgens bepaling in wet Gemeenschappelijke regelingen art. 1, lid 4 is het aan de gemeenteraad om te besluiten om uit te treden.
- 2.1 *Wet Arhi biedt ruimte voor onderhandeling in een bepaalde periode.*

In het kort zijn de uittreedvoorwaarden in de GR: opzegtermijn van 5 jaar, of minimaal 3 jaar dienstverlening voortzetten plus een financiële afbouwregeling (in bijlage complete GR).

De wet Arhi biedt de mogelijkheid om hiervan af te kunnen wijken mits in overeenstemming met gemeente Oss. Overeenstemming moet er voor 31-12-2022 zijn, zo ook het besluit van de gemeente Maashorst. Oorspronkelijk termijn van Wet Arhi is 6 maanden, maar gemeente Maashorst heeft verlenging tot maximale termijn (31-12-2022) aangevraagd en verkregen door de Gedeputeerde Staten.

Termijn Wet Arhi laten verlopen, betekent dat de uittreedbepalingen in de GR van toepassing zijn als gemeente Maashorst in de toekomst alsnog wil besluiten om uit te willen treden.

Mocht voor 31-12-2022 geen overeenstemming en geen besluit genomen zijn, krijgt provincie een rol in dit proces. Dat kan als intermediair of zij bepalen voor beide gemeenten de voorwaarden van uittreden.
- 2.2 *Aanbod Maashorst 'Zo spoedig mogelijk harmoniseren'.*

Gemeente Maashorst wil zo spoedig mogelijk harmoniseren en voor haar inwoners een zo optimaal mogelijke dienstverlening bieden. Daarvoor wil Maashorst gebruik maken van de wet Arhi om af te kunnen wijken van de uittreedbepalingen in de GR en Oss het volgende voorstellen:

  - a) de inwoners uit Reek, Schaijk en Zeeland gaan tot en met 2023 naar Duurzaamheidsplein Oss;

b) De afbouwregeling vaste kosten toe te passen op laatste deelname jaar 2023. Met het voorstel om inwoners uit Schaijk nog tot en met 2025 naar duurzaamheidsplein in Oss te laten, is Oss niet akkoord gegaan. Oss acht het operationeel niet uitvoerbaar om aan de hand van ID's of anderszins zonder oponthoud of discussies te kunnen beoordelen of de inwoner uit kern Schaijk komt. Om het harmoniseren van het afvalbeleid inzake milieustraat voor alle inwoners uit te stellen tot 2026 (4 jaar na herindeling) is niet acceptabel. Ook speelt een mogelijk wijziging in de GR vanwege de gemeentelijke herindeling al sinds 2020 bij gemeente Oss en zou duidelijkheid eind 2022 hen voldoende tijd geven om op de nieuwe situatie in te kunnen spelen. Tot daadwerkelijke uittrekking duurt het nog ruim een jaar.

Voor Oss betekent dit voorstel dat weliswaar de 3 jaar uittrekkingstermijn zoals in GR genoemd, niet wordt opgevolgd, maar wel dat Maashorst ook in 2023 nog met Oss haar vaste kosten deelt voor het duurzaamheidsplein en vergoedt Maashorst met de afbouwregeling Oss nog een deel van haar vaste kosten in 2024.

2.3 *Met het wegvallen van de exploitatiekosten voor duurzaamheidsplein, kunnen de meerkosten in de exploitatiekosten milieustraat Maashorst gedekt worden.*

De grotere toeloop van inwoners moet opgevangen worden door de milieustraat Maashorst. Dat kan door een verruiming in openingstijden en met meer personeel. Verruiming van terrein wordt voor nu niet als nodig geacht. Verwachte meerkosten exploitatie 150k tot 200k per jaar. Na besluitvorming over uittrekken, wordt een concreter voorstel over beheer milieustraat voor het college uitgewerkt.

De uittrekkingdatum is nog onderwerp van gesprek tussen Oss en Maashorst. Op basis van eerdere voorstellen vanuit Oss is de verwachting dat zij de 3 jaar termijn voor alle drie kernen willen behouden en daarmee geen verlaging in de exploitatiekosten voor de komende 3 jaar.

3.1, 4.1 en 5.1 *De gemeenteraad is het besluitvormend orgaan over de inzet van gemeentelijke middelen.*

Kanttekeningen

2.1 *Maashorst wijkt met haar voorstel af van de GR en het voorstel van Oss.*

Gemeente Oss houdt vast aan de GR-bepalingen (3 jaar dienstverlening voortzetten en de afbouwregeling vaste kosten) en maakt geen gebruik van de wet Arhi om de uittrekkingvoorwaarden te verlichten. Voor de inwoners uit Reek en Zeeland betekent dit nog geen harmonisatie de komende 3 jaar, een langere rij-afstand naar hun milieustraat en de komende 3 jaren nog gebonden aan de (hogere) tarieven op het duurzaamheidsplein.

Met het voorstel van Maashorst is er een compromis tussen de maximale GR-bepalingen, tegemoetkoming Oss in haar vaste kosten en dienstverlening naar de inwoners van Schaijk, Reek en Zeeland.

2.2 *Termijn om tot overeenstemming te komen over uittrekken loopt eind 2022 af.*

Wordt voor 31-12-2022 geen bestuurlijke overeenstemming behaald, neemt provincie deel in het proces als intermediair of als besluitnemer over welke uittrekkingvoorwaarden. Bestuurlijke afstemming heeft plaatsgevonden, dit heeft nog niet geleid tot een akkoord. Wel leggen we dit besluit alvast voor.

2.3 *Duurzaamheidsplein Oss en milieustraat Uden hanteren verschillende tarieven.*

Zolang inwoners uit Maashorst gebruik maken van twee milieustraten, hebben ze ook te maken met verschil in tarieven op beide milieustraten. De tarieven in Maashorst zijn

vaker lager dan in Oss (zie bijlage 1).

2.4 *Verlaging exploitatiekosten Oss is noodzakelijk om hogere exploitatiekosten milieustraat Maashorst op te kunnen vangen.*

Om de grotere toeloop van bezoekers op de milieustraat Maashorst op te kunnen vangen, is in eerste instantie geen terreinvergroting nodig, maar wel spreiding van bezoekers (ruimere openingstijden) en meer begeleiding (uitbreiding personeel). Een eerste raming is dat deze aanpassing ongeveer €150k tot €200k per jaar gaat kosten. Met het uittreden uit duurzaamheidsplein Oss verschuiven de variabele kosten à €50k voor transport en verwerken afval uit de exploitatie naar milieustraat Maashorst en vervallen de vaste kosten van circa €375.000. Een deel van deze vaste kosten kunnen dan ingezet worden voor de beheeruitbreiding bij milieustraat Maashorst. Na besluitvorming over uittreden, wordt een concreter voorstel voor het college uitgewerkt.

2.5 *Duurzaamheidsplein Oss en milieustraat Maashorst verschillen in inrichting en aanpak.*

Het duurzaamheidsplein Oss is een ruim ingerichte milieustraat met veel afvalsoorten aan een verhoogd bordes. Bovendien heeft Oss een demontagehal om zoveel mogelijk grof afval als monostromen te kunnen verwerken en meer kans op recycling. Kosten voor de inwoner worden berekend per halve kuub en de gratis- en betaalstromen staan niet apart.

De milieustraat Maashorst is een kleinere en functionele milieustraat met alleen een verhoogd bordes voor het grote afval, een aparte route voor de betaalstromen zodat inwoners bij de kassa alleen nog maar voor de betaalstromen hoeven af te rekenen, zijn de tarieven per kwart kuub om de klein-aanbieders een passender tarief te kunnen bieden en het aangeboden afval passender naar daadwerkelijke hoeveelheid af te kunnen rekenen. De milieustraat heeft met de lokale kringloopwinkel een afspraak gemaakt dat kleine herbruikbare goederen voor de kringloop apart gehouden worden.

2.6 *Tijdelijk nog dubbele kosten en inefficiency.*

Twee verschillende beheerpartijen voor twee verschillende milieustraten betekent inefficiency in bedrijfsprocessen. Twee verschillende milieustraten heeft ook risico voor 'shopgedrag' van inwoners (dichterbij, goedkoper).

Financiën

	2023	2024	2025 ev
Uittreedkosten		263k	
Exploitatiekosten Oss	421k		
Meerkosten beheer milieustraat Maashorst		200k	200k
	421k	463k	200k

De €263.000 zijn de uittreedkosten. De geraamde €200.000 per jaar voor beheer milieustraat Maashorst. Deze worden gedekt door het wegvallen van de exploitatiekosten voor Duurzaamheidsplein Oss.

Duurzaamheid

Maashorst heeft een milieustraat op haar grondgebied. Een tweede milieustraat in een andere gemeente is niet alleen inefficiënt, maar bemoeilijkt het ook het uniformeren en het zelfstandig ontwikkelen van afvalbeleid voor de nieuwe gemeente Maashorst.

Participatie

Via een enquête afgelopen zomer hebben inwoners kunnen aangeven wat ze nodig hebben om hun afval beter te kunnen scheiden en wat ze voor de toekomstige afvalinzameling wilden meegeven. Een enkele inwoner uit Reek en Schaijk wil bij duurzaamheidsplein Oss blijven, anderen vinden het plein juist weer te ver weg en de tarieven te hoog. Inwoners uit Zeeland willen lagere tarieven en zo snel mogelijk naar dichterbij gelegen milieustraat Maashorst.

Communicatie

Gemeente Oss en inwoners informeren over genomen besluit inzake milieustraat.

Vervolg

Informeren gemeente Oss over genomen besluit.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. 32^e Begrotingswijziging

Bijlagen ter informatie

1. Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss (voormalig gemeente Landerd, 22-12-1999).
2. Informatie rij-afstanden en tarieven milieustraten

Maashorst, 28 november 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. van Deurzen

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 43000-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 28 november 2022:

gelet op artikel Wet Gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat:

- per 1 januari 2022 de gemeente Maashorst is ontstaan door de samenvoeging van de voormalige gemeenten Landerd en Uden;
- dat het fundament in het Herindelingsadvies en de Toekomstvisie voor de nieuwe gemeente reden is om de Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling eenduidig en nauwkeurig voor de gemeente Maashorst in te regelen en het voorzieningenniveau ter zake voor een ieder gelijk en duurzaam op peil te houden;
- dat deze GR: gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeente, dezelfde relatie heeft als met een opdrachtnemer (na een aanbesteding, waaraan een centrumgemeente kan meedoen), echter zonder de strak gebonden relatie die mogelijk toekomstige ontwikkelingen en/of efficiency kan beperken;
- dat de wet de mogelijkheid biedt om na een fusie een samenwerking te beëindigen in een situatie zoals deze waarin de gebonden relatie ter waarborging van de lange termijn niet meer als passend wordt gezien, en een zorgvuldig opgesteld aan/tegenbod over de voorwaarden voor uittreding is gedaan aan de centrumgemeente;
- dat in het belang van Maashorst en de centrumgemeente tot een zorgvuldige uittreding, aan de Gedeputeerde Staten verlenging is gevraagd en verkregen om dit besluit te kunnen nemen zonder aan de zwaardere eisen uit de GR gebonden te zijn (langer of hoger bedrag) en voldoende is de voorzieningen te treffen die in alle redelijkheid zijn ontstaan door de fusiewens tot uittreding;
- gelet op artikel 41, vierde lid, van de Wet algemene regels herindeling, in combinatie met artikel 3:4, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht, en de Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss;

b e s l u i t

1. Uit de Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat van voormalig gemeente Landerd met gemeente Oss te treden.
2. Het gebruik van Duurzaamheidsplein Oss door inwoners uit Reek, Schaijk en Zeeland per 1 januari 2024 te beëindigen.

3. Voor 2024 een bedrag van €263.000 beschikbaar te stellen voor uittreding
Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss.
4. Deze incidentele uitgave 2024 te dekken door te beschikken over de Algemene Reserve.
5. De 32e begrotingswijziging vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering 22 december 2022.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp